



# Den Gamle By skal tjene samfundet

*Thomas Bloch Ravn*

Efter mange års udvikling og nybrud er det nu tid at iværksætte en proces, der skal fremtidssikre Den Gamle By i de næste 10, 20, 30 år – ja, vi skal om muligt forsøge at skabe rammer og økonomisk fundament for museet de næste 100 år. For det er op til os at sikre, at Den Gamle By også vil være her i fremtiden. Nøgleordet er relevans for museets gæster og brugere.

Igennem Den Gamle Bys mere end 100-årige historie har det været ambitionen, at museet skal tjene samfundet, være til nytte. Selvfølgelig skal vi bevare, og vi skal forske, men udgangspunktet må altid være vore gæster og brugere. Hvordan kan vi inspirere, hvordan gør vi vore gæster nysgerrige, hvordan griber vi dem om hjertet, og hvordan hjælper vi dem til at åbne op for den indsigt, kundskab og erfaring, som museerne rummer?

## Til nytte

Et museum som Den Gamle By tjener samfundet på mangfoldige måder. Vi tager vare på en stor og væsentlig del af Danmarks kulturarv. Vi forsker og finder ny viden om dansk identitet og historie. Vi underviser tusindvis af skoleelever. Vi uddanner lærlinge inden for fagene murer, tømrer og maler. Vi laver særlige tilbud for udsatte grup-

Den Gamle By har mange tilbud til særlige grupper. Her et arrangement for børn med udviklingshandicap.

per som demente og for mentalt handicappede. Vi er et mødested for hundredvis af frivillige. Vi er en inkluderende arbejdsplads for mennesker, der ellers ikke er plads til på arbejdsmarkedet. Vi er en attraktion, der trækker turister til fra nær og fjern. Og vi er en mellemstor virksomhed, der skaber en omsætning, der er cirka fem gange større end de tilskud, Den Gamle By modtager fra kommune og stat.

Det er et virke, vi i Den Gamle By er stolte af, og som vi håber, vi kan fortsætte, og gerne videreudvikle, i de kommende år.

Men man skal på den anden side huske på, at museernes dybeste værdi ikke er instrumentel og ikke kan reduceres til hverken viden, forskning, attraktionskraft i turismesammenhæng eller økonomisk omsætning. Denne dybeste værdi er imidlertid ikke så let at sætte ord på. Akkurat som det er svært at formulere værdien af en nyudsprunget bøgeskov, et strejf på kinden fra én, man holder af, eller en begravelsessalme i kirken.

## Forankring og forandring

Mit bud er, at et museum som Den Gamle By skal ses som en slags reservoir for identitet og forankring, og samtidig som et afsæt for inspiration og forandring. Når museerne er bedst, er de steder, hvor de besøgende kan føle sig hensat til en anden verden, steder hvor de kan se og opleve noget, der er forskelligt fra deres hverdag – og hvorfra de, forhåbentlig, kan bringe noget med tilbage til nutiden. Det gode museum er på den ene side et sted for diskussion og modsigelse, undren og udfordring, og på den anden side et sted for glæde, hygge, samvær og sammenhæng.

Den Gamle By skal handle om "mig" og samtidig om noget, der er større end "mig". Museet skal have kant, rumme kundskab, og samtidig skal det være skønt, morsomt og inspirerende. Og så skal det på en eller anden måde adressere nutiden og fremtiden lige så meget som fortiden.

Derfor er museer som Den Gamle By vigtige. Og derfor er det også vigtigt, at museerne når bredt ud, ja til hele befolkningen og ikke kun til det klassiske museumspublikum, som lettere karikeret ofte beskrives som kvindelige gymnasielærere over 50. Og det gør Den Gamle By!

## Ledetråde

I Den Gamle By har vi i snart mange år arbejdet efter følgende ledetråde:

- Vi arbejder med fortiden, men vi gør det i nutiden og med blik på fremtiden.
- Den Gamle By er ikke til for tingenes skyld eller for fortidens! Tingene er døde, og fortiden er forbi. Nej, museet er til for menneskene i nutid og i fremtid.
- Der er forskning og undersøgelser bag alt, hvad vi gør, men vi ønsker ikke, at Den Gamle By skal virke akademisk.
- Det må gerne være morsomt at gå på museum.
- Rene toiletter og en god kop kaffe er lige så vigtige for et godt museumsbesøg som udstillinger og historiske oplevelser.

## Nye rammer, nye vilkår

Kort før deadline for denne artikel er der faldet afgørelse i arkitektkonkurrencen om den nye hovedindgang, og dermed kan vi snart se en afrunding på Den Gamle Bys markante udvikling gennem de seneste 10 år. Hovedindgangen vil vende mod syd i retning af Ceres-krydset og dermed åbne Den Gamle By mod Aarhus. Dermed vil hele museets areal også være bebygget og udnyttet. Vi vender så at sige Den Gamle By om, og fremtidig udvikling vil skulle foregå inden for de eksisterende rammer.

Og mens disse linjer skrives, venter vi spændt på kulturministerens udspil til en ny fordeling af statens tilskud til museerne. Vi har lyttet på vandrørene, og vi frygter det værste. Ikke mindst fordi Den Gamle By er et af de museer uden for hovedstaden, der modtager et stort statstilskud målt i kroner og ører, selv om vi også hele tiden forsøger at gøre opmærksom på, at Den Gamle By hører til dem, der modtager et af de mindste tilskud, når det måles i procent af omsætningen.

## Fremtiden

I lyset heraf er det nu tid at iværksætte den proces, der skal fremtidssikre Den Gamle By i de næste 10, 20, 30 år – ja, vi skal om muligt forsøge at skabe rammer og fundament for museet de næste 100 år.

Processen har som overordnet formål at fremtidssikre Den Gamle By. Vi skal definere Den Gamle Bys relevans, og vi skal finde en forretningsmodel, der er bæredygtig i den nye virkelighed, der er på vej. For det er jo en banal, men ikke desto mindre vigtig pointe, at det ikke er nogen given sag, at Den Gamle By overhovedet vil være her i fremtiden.

Det er drømmen at skabe en Den Gamle By

- Der betyder mere for stadig flere mennesker.
- Der bliver stadig stærkere forankret blandt publikum i Aarhus og i Østjylland.
- Der udbygger sin position som en seværdighed i verdensklasse.
- Der giver publikum en totaloplevelse, de husker, og som integrerer historiefortælling, aktiv medvirken, læring, samvær, hygge, shopping og mad & drikke.
- Der adresserer problemer af social og eksistentiel art som en slags udvidelse af måden at være museum på.
- Der skaber øget og mere differentieret egenindtjening, og derved gennem gør museet stadig mere økonomisk selv bærende.

Vi tror på det enorme potentiale, der ligger i en løbende opdatering af det museumsprojekt, som Peter Holm søsatte for mere end 100 år siden. Nøgleordet er, dengang som nu, relevans.

## Den Gamle By must serve the community

After many years of development, it is now time to initiate a process that will secure the status of Den Gamle By for the next 10, 20 or 30 years - in fact we should try if possible to create a framework and an economic foundation for the museum for the next 100 years. For it is up to us to ensure that Den Gamle By will also be here in the future. The key concept is relevance to the guests and users of the museum.